

Je moet een vuist kunnen maken

FOTO: STUDIO ANDRÉ RUIJGROK

In het groene onderwijs is een gebrek aan betrokkenheid bij vakbondsactiviteiten

De onderwijsvakbonden werken samen, ook in de agrarische secties. Ze onderhandelen over arbeidsvoorwaarden, bieden rechtsbijstand en zorgen voor onderwijsinhoudelijke informatie. De betrokkenheid bij de bonden blijkt echter niet erg groot te zijn.

In het (groene) onderwijs zijn vier vakbonden actief. De AOb, de Onderwijsbond CNV, de Unie BVE (met als agrarische sectie de VDL) en de NFTO. De laatste organisatie is actief in het hoger onderwijs.

Alle vier de vakbonden kampen met gebrek aan betrokkenheid en interesse in de vakbondsactiviteiten. De voorzitters van de agrarische secties van de vier vakbonden sommen allemaal dezelfde redenen op voor dat gebrek aan interesse: individualisering, druk, druk, druk, en, zegt Ric Diepenbroek, voorzitter van de agrarische sectie van de OCNV: "We merken dat bij de docent in het groene onderwijs de leerling op een heel belangrijke plaats komt. De docent is eerder geneigd aan de leerling te denken dan aan zichzelf."

Het ledental bij de Onderwijsbond CNV is de laatste jaren wel iets toegenomen, de agrarische sectie heeft 450 leden. Door onvrede zijn er ook leden met stille trom vertrokken.

Diepenbroek: "Als er vervelende overheidsmaatregelen waren genomen die besturen moesten uitvoeren, kregen wij de reactie: daar hadden jullie iets aan moeten doen." Aan de andere kant is er aanwas. De bond voerde intensieve p.r. en ledenwerfacties. Die acties hadden vooral met de bve-cao te maken. Sinds 1 februari moest er

met de BVE-Raad onderhandeld worden over de cao. Die cao geldt dus ook voor het groene vmbo. "Dat leidde tot ongelijkheid binnen het vmbo", licht Diepenbroek toe. "Het overig vmbo had inmiddels al een cao afgesproken met een hoger salaris. De onderhandelingen met de BVE-Raad verliepen moeizaam. Een van de moeilijkheden was de vakantieregeling." Inmiddels is er een nieuwe cao voor de bve-sector.

Vuilnismannen

Een sterk punt van zijn eigen vakbond vindt Diepenbroek de sterke groene sectie. Deze sectie volgt het groene onderwijs intensief. Naast behartiging van belangen wat betreft arbeidsvoorwaarden en rechtsbijstand, voert de bond vele onderwijsinhoudelijke discussies. Diepenbroek: "We zijn breed vertegenwoordigd en daardoor ook goed geïnformeerd. We praten over leerwegen, kwalificatiestructuur, KCE. Alles wat er speelt in het groene onderwijs."

Binnen de Unie BVE is de VDL actief: Verenigde Docenten bij het Land- en Tuinbouwonderwijs. De VDL heeft 600 leden. Ook zij springen in op de actualiteit op scholen, vertelt voorzitter van de VDL, Jan van Eerden. Er worden themadagen georganiseerd

en de bestuursleden schrijven zelf in het blad. "We zijn een relatief kleine vakbond, met korte lijnen en een vrij lage contributie." Dat veel mensen van het vakbondswerk profiteren die zelf geen lid zijn van de bond, vindt Van Eerden een sterk nadeel. "Mensen moeten er toch iets aan gaan doen om dit overeind te houden. Door de centralisatie kun je niet meer meeliften met de acties van de vuilnismannen. Juist daarom is het belangrijk om goed georganiseerd te zijn."

Heikele punten

Ook Ric Diepenbroek beaamt dit: "Het probleem is dat je met minder mensen kunt protesteren tegen maatregelen. Als al het onderwijs onder het Ministerie van OCenW valt, dan kun je ook met z'n allen de straat op. Als we nu met honderd mensen voor het kantoor van de BVE-Raad gaan staan, denken ze: die gaan wel weer weg. Je moet een vuist kunnen maken, massa hebben. Daar wijs ik de niet-leden ook op. Je moet je nu organiseren, wil je nog iets bereiken." Er waren namelijk genoeg heikele punten in de cao-onderhandelingen met de BVE-Raad, verzekert Harrie Meijer, voorzitter van de groene sectie van de Algemene Onderwijsbond →

(AOB). Het functiewaarderingssysteem stond ter discussie (waardoor docenten in schaal 9 ingeschaald kunnen worden), de vakantieregeling, het taakbeleid en het salaris. Meijer: “Het was ook echt tijd dat we ook een cao zouden krijgen. Het voortgezet onderwijs had wel al een cao en het vmbo-groen nog niet.” Meijers sectie telt zo’n 700 leden. Via nieuwsbrieven en onderwijsinhoudelijk gekleurde themaverzamelingen worden de leden op de hoogte gehouden. Ook de AOB kampt echter, net als de andere vakbonden, met een matige belangstelling van leden. Een grote werkdruk speelt een rol, denkt Meijer, maar soms verbieden locaties van aoc’s ook het gaan naar de vakbondsvergadering. “En dat mag dus niet. De schoolcontactpersoon en de igo-onderhandelaar moeten dat dan verder bespreken.”

Gezamenlijk standpunt

Doelbewust richt het AOB de vergaderingen in als een stukje scholing met discussiemogelijkheid. Ook directies van scholen, de AOC Raad en de landelijke pedagogische centra worden regelmatig uitgenodigd. Meijer: “Zo proberen we duidelijk te maken wat er op de werkvloer leeft.” Alle bonden doen echter nog te weinig aan het luisteren naar de eigen leden, vindt Meijer. “Dat geldt ook voor ons. We zijn nu druk bezig juist daarin verandering te brengen. Een sectorconsulent zal binnen een aoc worden

aangesteld om signalen op te vangen en, samen met de leden, themabijeenkomsten te organiseren. Dat is een speerpunt van ons voor de komende tijd.” Over de samenwerking tussen de verschillende bonden is Meijer wel heel tevreden. “De samenwerking in de agrarische secties leidt er bijvoorbeeld toe dat we een gezamenlijk standpunt kunnen innemen.”

Solidariteitsbeginsel

Ook de Nederlandse Federatie voor Tertiair Onderwijs (NFTO) heeft een eigen groene sectie. Deze onderwijsbond die, zoals de naam al zegt, opkomt voor het personeel in het hoger onderwijs, heeft vooral het probleem dat het ledenbestand ‘aan de oude kant’ is. “Maar dat komt omdat in het algemeen het personeel in het hoger onderwijs vergrijsd”, zegt Arnold van Wulfften Palthe, voorzitter van de agrarische sectie van de NFTO. 190 leden telt de agrarische sectie, en er is weinig jonge aanwas. Met onderwerpen als kinderopvang en mogelijkheden voor vorming (zoals mr-cursussen) probeert de organisatie leden te interesseren. “We hoeven niet meer aan te komen met ‘oude’ principes als het solidariteitsbeginsel”, merkt Van Wulfften Palthe op. Hoe men de mensen precies moet aanspreken op betrokkenheid is niet duidelijk: “daar zijn we gewoon nog niet uit.”

Invloed

Op dit moment lijkt het wat rustiger te zijn in het hoger groen onderwijs: geen fusies, geen reorganisaties. Die rust is betrekkelijk, denkt Van Wulfften Palthe. “Het kan ook een stilte voor de storm zijn.” Er spelen een aantal zaken in het hoger onderwijs die erom vragen alert te zijn. De nieuwe bama-structuur is zo’n zaak. “We maken ons zorgen om de plaats van de docent in de hele structuur. Ons hoger onderwijs is nu eenmaal anders ingericht dan in de ons omringende landen. Ik heb het idee dat de beleidsmakers daar geen rekening mee houden.” Ook met de fpu-regeling en de pensioenregeling houdt de bond zich bezig. Daarnaast spelen de hoge werkdruk en dreigende bezuinigingen een rol. “We hebben te maken met afnemende studentenaantallen. Nu vullen we dat op met buitenlandse studenten waar de overheid aan meebetaalt. Bij bezuinigingen zou dat wel eens onder druk kunnen komen te staan.” Van Wulfften Palthe denkt dat niet iedereen zich ervan bewust is dat een vakbond wel degelijk invloed heeft. “Je kunt al een rol spelen door in een vroeg stadium met hogeschoolbesturen te gaan praten. Als NFTO zijn we toch het meest ingevoerd in het hoger onderwijs. Dat zou een reden moeten zijn om lid te worden.” ☺

Marijke van Kerkhoven